

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus De// Beneficiis// Amplissimus,// Et Doctissimus

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

Cap. 6. De sequestro.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98538)

2. Flam. Parif. de resignatione benefic. lib. 7. questione 23. numero 42. qui dicit communem, & Rota decisione 803. numero 1. parte 1. diuersorum. Et satis est per literas, vel instrumenta, docere Beneficium consueuiffe per talem conferri, & ad illum collationem, & institutionem solere pertinere. Rota decisione 7. numero 3. de probatione in nouis, & Mascard. d. conclus. 313. num. 23.

Quod primo intellige, quando super pertinentia collationis directæ non agitur, nec pronuntiandum existit, Egid. de i. 559. Rota dict. decis. 803. num. 2. & cum Ordinarius non est in causa, vel prouisus ab eo, sed alius habens à Papa, vel Legato, vel aliunde, Hieron. Gabr. sup. & Ruta d. decis. 803. numero 2.

Nam contra Ordinarium noluerunt Domini de Rota, & quod sufficeret in vna Parmen. Parochialis de anno 1520. In qua agebatur inter prouisum ab vno Canonico, qui contulerat ratione Præbendæ, & prouisum à Cardinali Farnesio Administratore Ecclesiæ Parmen. nisi fama esset iuncta alia specie probationis, vt per Castad. decis. 1. de probatio. Et idem fuit tentum in vna Vlisbonen. Parochialis de anno 1554. coram D. Oradino, vt per Caputaquen. decis. 137. parte 1. Et in vna Tullen. Parochialis 22. Iunij 1558. coram Dom. Quiroga, in qua fuit & resolutum. Collationis pertinentiam ad inferiorem, probari per testes, deponentes de publica voce, & fama, cum agitur contra prouisionem Legati, factam auctoritate Apostolica, maxime si ille Legatus, qui contulit auctoritate Apostolica, erat alius Ordinarius, & non contulit iure Ordinario, & licet testes fuerint repetiti, parte non citata ad probandam famam, de mandato iudicis sufficere, quia citatio non est necessaria, iuxta doctrinam Castren. in l. heredis palam. §. si quid, numero 4. ff. de testam. & probari per vnum testem de fama, & alium, qui dicit, quod publice dicebatur, quia idem est, vt per Chifanen. decis. 30.

Et in vna Teruifina plebis de Medulo & 10. Ianua. 1594. coram D. Orano fuit resolutum. Quod cum de collationis pertinentia non agitur contra Ordinarium, sed contra inferiorem, qui pretendit vniuersum Beneficium, & cuius commune est, si fici probatio leuior, etiam per famam ex dictis.

Quamuis antea in eadem 16. Decembr. 1588. coram D. Bubalo esset resolutum, Quod ad effectum infringendi vniuersum, ob non expressionem iuris presentandis requiruntur probationes concludentes, ex Rota decis. pen. & fin. de except. in nouis.

Secundo intellige collationis pertinentiam & ad inferiorem probari per famam, cum quasi possessione conferendi, alias fama sine quasi possessione non suffragatur, Puteus decisione 140. in fin. libro primo, ita fuit dictum in dicta Taruifina decimofexto Decembris 1588.

Sed hæc declaratio videtur accipienda, & cum agitur contra Ordinarium, vel prouisum ab eo, tunc enim ita demum per famam probabitur pertinentia collationis ad inferiorem, si concurrat longissima possessio conferendi, & agatur de iure conferendi antiquo, iuxta dicenda de iure patronatus infra c. ult. an 85.

Alias enim si non ageretur contra Ordinarium, vel & prouisum ab eo, videtur sufficere fama publica, & communis reputatio ex dictis, nisi ex aduerso constaret de statu, & possessione contraria, quo etiam modo potest accipi ista regul. declaratio.

Et in dict. Taruifina 18. Iunij 1589. fuit etiam de-

cisum. Ius conferendi probari ex statuto, seu dispositione continente concessionem Episcopi, & confirmato cum causa cognitione à Cardinali auctoritate Apostolica, Ius enim conferendi, ex concessionem Episcopi potest competere, glossa, & Doctores in capit. pastoralis de donatio.

Etiam si non constet & de quasi possessione conferendi, & sic de vfu statuti, vt in eadem causa die 15. Ian. 1590. Imo eius obseruantia, ex ipsius publicatione præsumitur inducta, Decius conf. 554. vt in eadem causa d. die 10. Ian. 1594.

CAP. VI.

De sequestro.

SUMMARIA.

Sequester Beneficia confert, & presentat, siue ius patronatus sequestratur de per se, siue vniuersitas, in qua est. Licet secus sit in depositario, n. 1. & 2. Quamuis contrarium alij teneant, n. 3. & alij voluntarium sequestrum à necessario distinguant, n. 4. & contra Zelchum n. 5.

Respondetur rationi contrariae sententia, ex c. cum Berthol. de re iudic. quod creditor pignoris, ideo non presentat, quia ad eam persona legitima, que presentat, nepe Dominus, quod non procedit in sequestro, & c. & in ea ex literis, de iure patronatus, ideo presentat conductor, non Dominus quia erat conductor ad longum tempus, seu emphyteota, qui habet vtile dominium, a numero sexto.

In conductorem ad modicum, non longum tempus, non transit ius patronatus seu presentandi, etiam cum vniuersitate bonorum, etiam si aliter conuentum sit, numero decimo & undecimo. Vnde conuincitur, quod Rebuffus tenere videtur, quod in conductorem fructuum Episcopatus, transit etiam ius conferendi, si specialiter sit ei concessum, licet non alias, numero duodecimo.

Quod dictum est sequestrum posse conferre, intelligi debet data capacitate persona sequestri, quia clericus est, secus si laicus, n. 13. & idem in presentatione, quando ius patronatus pertinet ad Ecclesiam, seu Beneficium sequestratum, secus alias, n. 14. & 15. & quando laicus deputatur sequester Prælatuæ, seu Beneficii, solum censetur deputatus ad temporalia, numero 16.

De materia sequestri remissive, n. 17. & quod sequester voluntarius possideat, necessarius vero non, esse communem sententiam, licet alij aliter teneant, n. 18. & 19.

Si sequestratio Ecclesiæ de qua contenditur, non sit facta, & pendente lite vacatio acciderit Beneficii pertinentis ad collationem, vel presentationem eius Ecclesiæ, quis habeat tunc conferre, vel presentare, a num. 20. Resoluitur quod si lis mota est super possessione, ita quod pendet quando quis possideat, nullus eorum poterit conferre, vel presentare, si vero solum mouetur, quando super proprietate similiter, nullus potest conferre, vel presentare, nisi ante litem motam sit in possessione, & quoad hoc, idem est, motam esse litem super castro, villa, seu Ecclesiæ, ac motam esse principaliter super iure presentandi, vel conferendi contra Lancellosum.

In secundo casu, quando mouetur, quando super proprietate (licet presentatio possessoris debeat admitti)

presentatus non debet institui, sed differri in euentum cause. n. 25. & licet lis non firmatur infra tempus datum ad presentandum, non poterit tunc Episcopus libere providere, n. 26.

Decisione cognomani, cum aliis de iure patronatus, quod si quando super iure patronatus infra tempus presentandi non terminatur libere potest Episcopus providere, procedit, quando propter litem pendentiam, inter patronos, nullus potest valide presentare, secus quando datur presentatio valida, ut in d. casu n. 27. Et ideo, quando lis est inter presentatos in tempore, non currit tempus, ut possit esse locus de uolutioni, numero 28. etiam si lis sit ex vi iuris patronatus, contra Lambertum & Rotam, cuius decisio ponitur numero 29. & sequenti.

In casu collationis, post litem super proprietate motam, facta a possessore, non videtur prorsus remouendus, etiam si postea collator succumbat in proprietate n. 31. sed & probabilis videtur, & praxi conformis, quod pendente lite super proprietate, potest etiam fieri presentatio, & institutio cum Innocentio & aliis, num. 32. & videtur tenere Congreg. Concily in declaratione adducta, num. 33.

¹ Sequester etiam Beneficia & confert, & presentat. Est enim administrator rei sequestrate, eiusque fructus colligit, quibus collatio, & presentatio, ut supradictum est, annumeratur, ut post Innocentium docent Ioann. Andr. & Imola numero septimo, & Barbatia 68. in cap. examinata de iudiciis. Rota decisio 5. de electione in antiq. Paulus & Cardin. numero nono, & Bonifacius 69. in Clem. 1. de sequestr. possess. Felin. in cap. cum Bertholdus de re iudic. numero vigesimo nono & 30. qui dicit, ita de consensu aliorum Dominorum Rotae pronuntiasse, Cosmas in pragmatica sanctio. ut de collatio. si item voluit, verb. Vicario, Rochus de iur. patro. vers. ipse vel is. quest. 32. numero 71. Lamb. dicens magis communem, 2. p. li. 7. art. 3. Gabar. dicens etiam magis communem, de offi. Legati libro 4. rubr. de potest. Legati in commendando Beneficia a numero 288. Gigas de pensio. q. 72. n. 3. Corral. de benef. 2. par. cap. sexto, & Duarenus lib. 3. cap. 10. Octau. Vestius in praxi lib. 7. c. 2. num. 3. Didacus Perez, in lib. 1. titulo 10. libro tertio. Ordinan. Doctor Sahagun. in ca. fin. de sequestratione poss. numero sexagesimo quarto, qui ait ita praxi frequentissime recipi, & plures vidisse, & agnoscere Beneficiarios a sequestre presentatos, & nouissime Io. Gutierrez de tutelis 3. part. cap. 7. numero decimosexto & 18.

Dicens magis communem, & procedere siue ius Patronatus & sequestretur de per se, siue vniuersitas, in qua est ius patronatus, cum Lambert. supra cum quo etiam articulo quarto, seq. inquit, numero septimo, secus esse in depositario, non sequestro iuris patronatus, de per se, vel cum vniuersitate, qui non presentauit & post hac Gonzalez gloss. 23. numer. decimo septimo.

³ Quamuis contrarium teneant Hostien. Butrius, & Abb. n. 15. & Enric. in d. c. examinata, & Bacca, de decima tutori prestanda, c. 20. n. 17. & magis communem dixerit Renatus Copinus de Domano Francia. lib. 3. tit. 9. n. 8.

⁴ Et quamuis voluntarium & sequestrum a necessario, ut ille conferat, presentet, & eligat cum possideat, hic vero non distinguant Selua de benef. 2. parte cap. nono, Rebuffus de nominatio. questione 14. numero 127. & 128. alias 76. Probus ad Monachum in cap. nullus de temporibus ordination. in sexto numero quin-

10. & P. Gregorius de Beneficiis capitulo 38. numero 18.

Et quamuis Zechus de benef. & pensio. & Eccles. c. 2. 5. vers. sequester, etiam dicit sequestrum posse conferre dummodo periculum sit in mora, quia labatur tempus datum collatori.

Nec obstat & ratio contrariae sententiae, quod sequester fructus colligat nomine alieno, & sic non possit presentare, seu conferre, sicut creditor pignoris cap. cum Bertholdus de re iudicata, cum non cadat restitutioni fructus presentationis, seu collationis iam factae, &c. Nam respondetur, quod id non procedit in sequestro, qui administrat & exercet omnia iura rei sequestrate, nec potest unicus Dominus presentare, vel conferre; creditor vero pignoris ideo non presentat, quia adest persona legitima, quae presentet, nempe verus Dominus, ita Doctores citati maxime Barba. Felin. Lambertus, Corral. Duar. Didacus Perez & Io. Gutierrez.

Et quod presentare non possit, qui possidet iure & pignoris dict. cap. cum Bertholdus. fuit resolutum in vna Legionen. Parochialis de Villalobos 29. Ianuar. 1596. coram Domino Lita, & vide dicta cap. preced. a n. 10. Nec valet lex g. titulo 15. part. 1. quae contrarium vult.

Quamuis Doctor Sahagun. in d. cap. fin. numer. 62. 8. reiciat hunc intellectum, dicens & cum inconsideratum ex c. ex literis de iure patron. ubi erat verus Dominus, qui presentare posset, & nihilominus conductor presentat, & in presentatione vero D. non presentatur.

Sed facilis est responsio ad dict. cap. ex literis, ibi enim ideo & presentat conductor, quia erat conductor ad longum tempus, seu potius emphyteuta, qui habet vitale Dominium, & sic ad eum transit ius patronatus, cum vniuersitate bonorum, ut Dd. ibi communiter intelligunt, post alios Lambert. 2. part. lib. 1. quest. 8. artic. 2. & ipsemet D. Sahagun ibi nu. 58. & 61.

Vnde in conductorem & ad modicum non longum tempus non transit ius patronatus, seu presentandi, etiam cum vniuersitate bonorum, ut contra Cardin. & Abb. in dict. cap. ex literis, docent Paul. de Castro consi. 57. Felin. in dict. cap. cum Bertholdus, numero vigesimo nono, Pauin. de offi. & potest. Capituli sede vacante 5. quest. 2. part. sub numero nono, Selua part. 2. q. 10. Rochus verb. ipse vel is. quest. vigesima sexta, num. 57. & 58. Paul. de citadinis, nona parte quest. 4. Lamb. d. aruc. 2. Rebuffus de nominatio. q. 14. num. 122. alias 72. & questione decimas prima, numero 53. & 56. alias 21. & 23. Duaren. lib. 3. cap. 8. Greg. Lopez in l. nona, ti. 15. part. 1. Bacca de decima tutori prestanda. capit. 23. numero 32. Salcedo, ad Bernard. Diaz. regula 401. 2. ampliatione. Gratian. regul. 341. numero 8. Espino de testam. gloss. quarta, numero 119. Carrotius de locato 5. part. Rubrica de iure patronatus. Ioannes Gutierrez de tutelis tertia parte capit. vigesimo nono, numero decimosexto, & Zechus de benef. & pension. cap. 12. numero 12.

Ex quibus id procedit, etiam si aliter inter conductorem, & Dominum, cautum, seu conuentum sit, quicquid dicat Zerola in praxi Episcopali 1. p. verb. ius patronatus, §. 8. dub. 18. & conducit decis. Rotae 709. part. 1. diuersor.

Vnde conuincitur & quod Rebuff. d. q. 14. numero 120. & 121. 122. alias 72. tenere videtur, quod in conductorem fructuum Episcopatus, transit etiam ius conferendi si specialiter sit ei concessum, licet non alias

lias. Sed reuera ius conferendi non potest concedi per viam contractus locationis, & alias concessio esset Simoniacæ & nulla, etiam si ob illud fructus pluris non locarentur.

Id autem quod dictum est sequestrem posse conferre, intelligi debet data capacitate personæ sequestris, quia clericus est, secus si laicus. Nam laici spiritualia tractare omnino prohibentur, cap. 2. de iudiciis & cap. causam quæ de prescriptione cum aliis. Ita probus in dict. cap. nullus numero 5. Corraf. dict. capit. 6. ad fin. & Zechus dict. capit. 2. versicul. sequester etiam.

Et idem in præsentatione, tunc probus ibi, ut sequester laicus præsentare non possit.

Quod accipiendum est videtur, quando ius præsentandi pertinet ad Ecclesiam, Prælatum, Dignitatem, seu Beneficium sequestratum, & ita loquitur probus ibi, secus quando ad Castrum, seu Villam, vel alia bona temporalia sequestrata, seu quando ius patronatus laicale sequestraretur de per se, tunc enim posset laicus sequester præsentare, ex quo ipsi ius patronatus est laicale.

Et quando laicus deputaretur sequester, alicuius Prælati, & Dignitatis, seu Beneficii, solum censetur deputatus ad temporalia, &c.

Et de materia sequestris ultra Dd. in d. cap. examinata, & in l. interesse puto, ff. de acquirenda possessione, & in titulo de sequestris, possit vbi larissime D. Sahagun, & in Clement. 1. eodem titulo, videndi sunt Iacobus de Arena Franc. Curtius, & Angel. Perus. in tractat. de sequestrat. & sequestris, qui habentur inter tractat. asscuracionis, & de pignori, & nouissime Carrocus de sequestro.

Et quod sequester est voluntarius possit leat, licet si rei depositi, & si depositi, necessarius vero, id est, iudicis autoritate datus non possideat d. l. interesse puto, quoniam sequestrum necessarium possessione non priuat, est communis sententia; quam tenent Bart. & alij in d. l. interesse puto, & ibi Cumanus dicit communem Cardin. num. 25. & Imola 6. in dict. Clementina 1. Abb. n. 13. & Felin. 14. in dict. cap. examinata, Curtius d. tract. de sequestris, quæst. 20. num. 71. Guido Papa decis. 236. num. 6. & ibi ad Arrio. Grammatica decis. Neapolitana 51. num. 2. Cassadorus decis. 14. super reg. n. 12. Mohed. decis. 14. de restitut. spoliat. Sarn. in regula de Annali. quæst. 46. & Mand. eadem regula 34. quæst. 43. numero 5. & 6. & Tiraquellus de iure constituti limitatione 17. n. 6. Gregorius Lopez in l. 1. tit. 9. par. 3. verb. por auentia, Corraf. d. c. 6. & libro 3. Miscell. cap. 2. Menochius de reuocanda remedio 3. n. 86. Granurius ad Vestrum d. lib. 7. cap. 2. nu. 17. Rota decis. 46. par. 1. diuersorum, & 273. numero 1. par. 2. & dicit communem Doctor Sahagun in cap. 1. de sequestr. poss. numero 9. licet tunc ipse à numero 8. varias sententias in hoc referat. Et tandem teneat ex sequestrat. recte facta, ipsius actus natura, semper possessionem in sequestrem transire, ut collat. administret, & seruet, quod etiam tenet Lambert. d. art. 3. & 4.

Sed si sequestratio est Ecclesiæ de qua contenditur non sit facta, & pendente lite, vacatio acciderit Beneficii, pertinentis ad collationem, vel præsentationem eius Ecclesiæ, dubium est, quis habeat tunc conferre, vel præsentare.

In quo P. Gregor. dict. cap. 38. numero 19. inquit, utrumque litigantium conferre possit, illum au-

tem ius habiturum, cui collatum est ab eo, qui in lite vicerit, nisi alter litigantium probaret se habuisse possessionem conferendi, & in possessione contulisset ante litem ex d. cap. ex lueris, & cap. consulationibus, de iure patronatus & cap. penultim. de causa possessionis.

Verius tamen dicendum est, quod aut lis mota est super possessione, ita quod pendet quæstio, & quis possideat, & tunc nullus eorum poterit conferre, vel præsentare, cap. 2. de in integrum restitutione: aut vero solum mouetur quæstio super proprietate, & tunc similiter nullus potest conferre, vel præsentare, nisi ante litem motam, quis sit in possessione, possessor enim poterit conferre, vel præsentare, quia existens in possessione rei, lite pendente potest colligere fructus illius, cum non debeat quis commodo suæ possessionis lite pendente priuari. ea. 1. vi lite pendente. Lancellotus de attentatis. 2. parte cap. 4. declaratione 4. Et continuans possessionem non attentat Lancellotus dict. cap. 4. limitatione 1. Rota decis. 785. nu. 3. par. 1. & decis. 17. ad fin. 2. parte diuersorum, ita post Anton. Abbas in dict. cap. ex literis à num. 7. Rochus, verb. competens, q. 23. à num. 52. Lancell. d. c. 4. in præfatione, à num. 541. ad 555. & nu. 593. & Greg. Lopez in l. 9. tit. 15. par. 1. de quo Lamb. 1. p. 2. lib. 9. art. 4.

Quamuis in casu de quo agimus scilicet, quando lis non esset principaliter super iure conferendi, seu præsentandi, sed accessorie, & in consequentiam introducta, nempe super re, cui competit, & cui quodammodo est annexum ius conferendi, seu præsentandi, puta quando aliquod Castrum, vel Villa haberet ius præsentandi aut aliqua Ecclesia, seu Dignitas ius conferendi, seu præsentandi, super quo Castrum, Villa, aut Ecclesia, seu Dignitas lis mota esset, Lancellotus, ibi numero 544. & 545. cum Rota decis. 1. de iure patronat. in nouis, & Egidio decisione 700. seu 701. absolute teneat per dictam litem non impediri præsentationem, aut collationem.

At ego idem esse existimo quoad hoc, motam esse litem super Castrum, seu Villa, aut Ecclesia, seu Dignitate, cui competit, seu est annexum ius præsentandi, vel conferendi, ac motam esse principaliter super iure præsentandi, vel conferendi. Nam litigioso facto principali, etiam accessorium, & consecutiuum est litigiosum, ex regula accessorium lib. 6. Rota decis. 6. par. 2. diuersorum, nu. 7. & 8. in vna Calaguritana Beneficii de Ariola 14. Maij & 19. Nouemb. 1593. coram D. Gipsio.

Tamen in dicto secundo casu, nempe quando mouetur quæstio super proprietate, licet præsentatio possessoris debet admitti, præsentatus non debet institui, sed debet ipsa institutio differri in euentum causæ, quia possessor si succumbat, tenetur restituere omnes fructus quos percepit à die motæ litis, seu post litem contestatam, l. certum C. de rei vendicatione, l. 1. C. de fructibus, & litium expensis. Bart. in l. ex diuerso, num. 9. ff. de rei vendicatione, & notatur in cap. grauis de restitutione spoliat. & si institueretur præsentatus lite pendente, non posset illum fructum restituere, quia legitime institutus, remoueri non debet. Ita cum Butrio Abbas, & Rochus supra, & videtur tenere Zerola in praxi Episcopali, d. prima parte, verbo ius patronatus §. octauo. decimosexto dubio.

Et quod institutio præsentati à possessore est differenda sit in euentum causæ, procedit sane secundum

dum ipsos, ita sentientes, etiam si lis non finitur infra tempus, datum ad præsentandum, nec tunc poterit Episcopus libere providere quicquid dicat, Lambert. *dict. quæstione 3. articulo 4. numero tertio & ad fin.*

27 Nec obstat *†* textus, in cap. quoniam in fin. & in cap. si vero, & in cap. eam te, & cap. cum propter de iure patron. ubi habetur, quod si quæstio super iure patronatus infra tempus præsentandi non terminatur, libere potest Episcopus providere, id enim procedit, quando propter litem pendentiam inter patronos, nullus potest valide præsentare, secus vero, quando infra tempus datum ad præsentandum, datur præsentatio valida, ut in dicto casu quando lis mota est super proprietate tantum, & antea aliquis erat in possessione, tunc enim licet lis non finitur infra tempus datum ad præsentandum, non debet auferri præsentatio ius illi ad Beneficium quæsitum.

28 Et ideo, quando est lis inter personas præsentatas in tempore non currit quadrimestre, seu semestris, ut possit esse locus devolutioni, *Lap. allegatio 78. ad secundam quæstionem ubi Mandos. littera X.* inquit, quod cum *Lap.* non habeat contradictorem, & sit maxime autoritatis, ab hac eius opinione recedi non debet, &c.

29 Quod procedit, etiam si lis, *†* sit ex vi iuris patronatus, seu præsentandi. Nam non debet auferri ius quæsitum præsentato, si forte eum præsentans habet ius præsentandi, nec est statutum tempus, ad instituendum, sed ad præsentationem faciendam, quæ supponitur in tempore facta, & ita servatur.

Quidquid dicat Lambert. 2. par. 2. lib. quæst. 1. art. 9. 8. casu num. 17. & Rota in vna *†* Dertonen. iuris patronatus 8. Febr. 1599 & 10. Ian. & 19. Febr. 1600. coram D. Penna, ut in sequenti dicif. 19. Februarij 1600.

30 *†* Vtraque parte informante dubitavi, an esset vel non esset recedendum a decisio in hac causa sub die 8. Febr. 1599. & sub die 10. Ian. 1600. & Rota in decis. persistendum censuit per doctrinam Pauli de Leazaris, quem refert, & sequitur Zabarella in Clementina plures. §. quibus numer. 1. quæstion. 1. de iure patron. & Lamberte. de iure patron. lib. 2. part. 2. quæstion. 1. artic. 9. ubi late isti Doctores & alij discutendo hanc materiam distinxerunt plures casus, ex quibus Rota aliquot ad hanc causam pertinentes pro intelligentia veritatis, & decisione dubij proposui considerare. Primus est, quando non constat de iure patronatus, nec præsentandos esse patronos, quo casu non obstante contradictione præsentorum patronorum, Episcopus poterit Ecclesiam ordinare, quod maxime procedit, si in præcedentibus vacationibus Episcopus providit de talis beneficio, tanquam de libero. Nam tunc eo iterum vacante nullo, nec sine litem, nec semestris, vel quadrimestris expectato, debet Episcopus procedere ad illius collationem Paul. de Leazaris, & Zabarella in d. Clementina plures. §. quibus quæst. 1. num. 1. versiculo secundo casu. Lambert. d. artic. 9. nu. 11. vers. tertius est casus, ubi allegat Anchor. Imolam & alios idem tenentes. Sed iste non erat casus noster. In quo ius patronatus præsupponebatur. Alter casus est quando dubitatur an Beneficium sit de iure patronatus, quo casu Zabarella præcitato loco, utique tertio casu dicebat, quod quando patroni litigant de iure patronatus, vel de possessione iuris patronatus, Episcopus debet expectare laicos per quatuor menses, & clericos, etiam si litigant cum laicis, per sex menses, infra quos debet causa finire, alius vis elapsis Episcopus ordinabit Ec-

clesiam sine præiudicio emittentis, c. si vero cap. Cum propter, & cap. quoniam, in fin. de iure patron. additque ibidem Zabarella hunc esse casum specialem, in quo contra impedimentum currit tempus. Tertius casus est quando patroni litigant de præsentatione, ex vi iuris præsentandi, & tunc idem dicendum est, quia expectari debent usque ad quatuor, vel sex menses. Quartus casus est quando patroni litigant ratione prærogative, siue ratione forma præsentationis, & tunc ob lapsum temporis non paratur eis præiudicium, quia non est quod impetitur eis cap. cum Bertholdus, de re iudicata, quia si alter diceretur, pararetur via fraudibus, quod esse non debet, cum enim hoc tempus statuatur ad præsentandum, non autem ad instituendum ultimo die termini fieri potest, Zabarella præcitato loco, quem ceteri communiter sequuntur. Quintus casus est quando, vel constat de iure patronatus, vel illud præsupponitur, ut in casu proposito, in quo non reuocabatur in dubium, & tunc lite pendente super præsentatione facta ante lapsum tempus semestris, si præsentantes sint clerici, vel quadrimestris si sine laici, non debet Episcopus ordinare, aut alteri conferre Beneficium, sed stare debet maiori parti, & vni ex ipsis considerando merita præsentatorum, quia non est lite inter patronos ex vi iuris patronatus, cum omnes fateantur præsentantes esse patronos, sed lis est inter ipsos super forma præsentationis, & tunc non est locus devolutioni, ita Zabarella loco citato, Lambert. supra n. 29. vers. septimus est casus. Denique sextus casus considerabatur quando est lis inter præsentatos in tempore, præterentes solam præsentationem de uno quoque factam esse attendendam, & isto casu non erat locus devolutioni, ob lapsum tempus ad præsentandum, quia dispositio text. in c. quoniam de patron. inducens devolutionem, quando est lis inter patronos tanquam rigorosa, & exorbitans, non extenditur ad litem inter præsentatos, Imola in c. cum vos de officio ordin. n. 7. versic. nec obstat: ubi Ioann. Andr. n. 2. vers. unde iura. Ant. de Burio n. 7. versic. iura ergo. Rochus verb. honorificum. quæst. vigesima quarta numero 54. *Lap. allegat. 78. numero decimo quinto, vers. non obstat, & numero 16. vers. item non debet.* Multa ex prædictis suadebunt standum in decisio. Nam in presenti, nec ius patronatus, nec quasi possessio iuris præsentandi reuocabatur in dubium, & propterea non cesset locus devolutioni, & præsertim, quia instructam iam causam reuocari Oratorius expedire, ut devolutioni fieret locus, ad Zabarella, & alios in contrarium allegatos in capitulo cum vos de officio ordinarij placuerunt resolutiones data in decisione in hac causa facta die 10. Ian. 1600. ubi per similem distinctionem casuum, fuit difficultas sublata.

31 In casu vero collationis *†* post litem super proprietate motam, facta ab eo, qui antea erat in quasi possessione conferendi bona fide, non videtur prouisus remouendus, etiam si postea collator succumbat in proprietate, cum per talem collationem acceptatam, prouisus acquirat ius in re in Beneficio c. si tibi absenti, & cap. penultim. de Prebend. in 6. functa l. qui scit. §. fin. ff. de usuris, & gloss. penultim. in dict. leg. 2. C. de fructibus & litum expensis, & ibi Bartol. §. & in dict. leg. & ex diuerso, nu. 9. ubi habetur, quod bonæ fidei possessor facit fructus suos etiam post litem contestatam, quamvis eos sit restitutus si succumbat, & fuit dictum in Salamantina fructuum de anno 1591. coram D. Pamphilio infra adducta 11. part. cap. ultimo 8. dub. num. 242. Nam si collationis legitime facta, restitui non potest ex dictis, & consequenter iste prouisus poterit statim capere posses-

possessionem Beneficij, quæ est sequela collationis, ad Lancell. *sup. num. 624.*

³² Sed & Innocentius in *dist. cap. consultationibus*, & in *prin. Cardinal. in dist. cap. ex literis, questione ultima.* & Bald. in *libro 2. Cod. de servit. & aqua numer. 81.* tenent, quod pendente lite super proprietate, potest etiam fieri præsentatio, & institutio, quod etiam videtur tenere Lancellotus *supra numero 622. 623. & 624.* & Menoch. *consilio 90. in fin. libro 1.* & videtur probabilius, & praxi conformius. Nam cum præsentatio sit facta legitime, attento præsentati statu à possessore bonæ fidei, qui facit fructus suos, debet sequi institutio, nec est habendum in consideratione, quod non posset illum fructum restituere si condemnaretur, & illa dilatio institutionis, vergeret in magnum damnum Ecclesiæ, & hanc sententiam approbat *dist. lex parte nona titulo decimo quinto, parte 1.* & ibi, Gregorius Lopez *glossa ultima.*

³³ Et videtur tenere Congregatio Concilij, & ut sequenti declaratione. Congregatio censuit, debere Episcopum admittere examen eius, qui est præsentatus à patrono, de cuius patronatus validitate in petitorio controversatur coram eodem Episcopo, facta tamen per Episcopum protestatione de iuribus suis, & sine eorum præiudicio, vel committere alteri Episcopo vicino.

CAP. VII.

De capitulo sede vacante.

SUMMARIA.

DE Capitulo sede vacante an possit Beneficia conferre & in eorum collatione succedat, numero primo.

Quamvis aliqui dicant, Capitulum sede vacante solum succedere in his, quæ sunt iustitiæ, & necessitatis, &c. & alij dicant succedere quoad ea tantum, quæ in iure reperiuntur expressa, & non in aliis, tamen verius est, regulam esse quod Capitulum sede vacante fungitur vice Episcopi, & succedit in omnibus quæ sunt iurisdictionis ordinariæ, exceptis casibus in iure expressis, à *num. 2.*

De officio & potestate Capituli sede vacante, qui sint videndi, *n. 5.*

Pro iurisdictione exercenda hodie ex Concilio Tridentino tenetur Capitulum sede vacante creare Vicarium infra octo dies qui saltem in iure Canonico sit Doctor, vel Licentiatus, vel alias quantum fieri poterit idoneus, alias ad Metropolitanum deputatio huiusmodi deuolvitur, *n. 6.*

Capitulum quod infra octo dies Vicarium non constituit, potest reingra moram purgare, *num. 7.*

An Episcopus teneatur, etiam & cogi possit constituere Vicarium, remissus, *num. 8.*

Vicarius Capituli sede vacante debet esse Doctor, vel Licentiatus, alias deputatio est nulla, & deuolvitur ad Metropolitanum, numero 9. & censuit Sacra Congregatio Concilij in declarationibus adductis, *num. 10. & 11.* quod male seruatur in Ecclesiis huius Regni, numero 14.

Eligendi sunt Doctores, vel Licentiati, in Vicarios Capituli sede vacante, si in Capitulo adsint, alias sufficit, quod unus eligatur, qui sit quantum fieri poterit ido-

neus, si tamen adesset aliquis iuris Canonici peritus & idoneus licet non graduatus, deberet eligi, &c. *nu. 12. & 13.*

Non potest fieri (quod in quadam Ecclesia huius Regni fieri dicitur) nempe per singulos duos menses eligere duos Vicarios de Capitulo, unum graduatum qui exercet officium, & alium non graduatum, qui non exercet, accipit tamen mediætem emolumentorum officij, id enim est Simonia & contra titulum. Ne Prelati vices suas *num. 15.* sicut etiam est Simonia & contra *dist. titulum* conuenire Canonicos, quod quicumque eorum eligatur in Vicarium, teneatur diuidere cum aliis salarium & emolumenta officij, &c. unde prædictæ electiones tanquam Simoniacæ sunt nullæ, &c. *num. 16.*

Vicarius Episcopi non debet necessario esse Doctor, vel graduatus, licet Episcopus teneatur idoneum & literatum Vicarium constituere. Et grauius peccant Episcopi qui aliquando constituunt Vicarios Theologos, seu alias ad officium ineptos, tenenturque ad restitutionem damnorum, & propinarum, &c. & ipsi etiam qui acceptant officium ad quod sunt inepti, à *num. 17.*

Nec etiam Vicarius Capituli Ecclesiæ collegiatae sede vacante prælati, qui ordinariam, & quasi Episcopalem iurisdictionem habet, necessario debet esse Doctor, aut Licentiatus, *n. 20.* ubi ponitur declaratio S. Congregationis.

In electione Vicarij Capituli, non requiritur forma Capituli quia propter de electione, nec decreti Concilij, *sess. 25. de regularibus cap. 6.* contra Fuscum dubitantem, *n. 21. & 22.* ubi ponitur declaratio S. Congregationis.

Super d.c. 16. Concilij *sess. 24. de reform.* ponuntur aliquæ declarationes S. Congregationis, quæ sunt notandæ *n. 23.* & aliæ remissæ, *n. 24.*

Capitulum sede vacante non potest in aliquo se intrromittere circa administrationem iurisdictionis, seu sibi aliquid reservare, sed debet totam libere Vicario relinquere, licet antea posset dare ei potestatem restrictam & limitatam, *n. 25.* nec potest unam causam alteri delegare, *n. 26.*

Ex hoc videtur procedere illa declaratio quæ ait, Capitulum (in quod secundum veritatem sententiam transit indistincte ius visitandi) non posse eligere visitatorem ad visitandum Diocesim absque Vicario, vult enim quod si opus fuerit visitatore, Vicarius eum constituat, sed non videtur receptum in Hispania, *num. 27.*

In Vicarium electum à Capitulo sede vacante, eo ipso transit tota iurdictio Capitulo competens, nec est necessarium speciale mandatum quoad ea quæ sine eo in vicarium Episcopi non transeunt *n. 18.* Quamvis antea, in eum non transiret maior potestas, quam in vicarium Episcopi, *n. 29.*

Si tamen de facto capitulum det vicario, à se electo, limitatum mandatum, reservando sibi aliqua, non videtur posse exercere potestatem in illis, quæ sibi capitulum reservauit, cum vicarius non habeat aliunde iurisdictionem, nisi ab ipso *cap. n. 30.* Quamvis Vgolinus videatur sentire contrarium, *n. 31.* quem impugnat Suarez *relatus, num. 32. & 33.*

Metropolitanus tamen ad quem deuolvitur deputatio vicarij ob negligentiam capituli, posset illi dare iurisdictionem, & potestatem, in illis quæ capitulum sibi reservauit, *num. 34.*

An capitulum sede vacante possit plures vicarios constituere à *nu. 35.* resoluitur posse, sicut potest Episcopus,